

Havikperikelen II

Sake de Vlas

Op 31 mei 1995 belt Willem mij op met de vraag of onze Haviken geringd moeten worden. Nu ligt dat een beetje complex. Van de vier stelletjes is H14 bezig met een vervolglegsel (veroorzaakt door boswerkzaamheden), van H19b is de horst kapotgeknald door iemand met een jachtgeweer, H9b is ermee opgehouden onder verdachte omstandigheden en inderdaad, de uit een van mijn vorige verhalen bekende H2 is wel zover. Samen met Kees, mijn vogelmaat, en Willem gaan we op weg naar H2 en jawel, Willem roept van boven dat het geen week langer had moeten duren. Dat blijkt ook al snel als Willem het eerste jong wil pakken. Deze stapt op en zo'n 100 m verderop kunnen we hem uit het bos vissen. Zijn zus is verstandiger en blijft zitten. Willem moet een keer extra klimmen maar dat heeft hij er wel voor over.

We praten nog even verder over H9b en Willem biedt aan om ook daar nog even bij te klimmen. Bij het nest lagen bij de laatste controle negen kraaiachtigen in staat van ontbinding in het rond en er was geen havikactiviteit meer. Willem haalt drie bebroede koude eieren van het nest, dus dat weten we ook weer.

Ik haal ondertussen H19b nog even aan en nu komt er een wonderlijke ontknoping. H19b is dit jaar van een bosje van Staatsbosbeheer vertrokken naar een buizerdnest in een bosrand ongeveer 625 m verderop. De Buizerd die daar zat is ook een stukje opgeschoven. Tijdens onze inventarisaties hebben we op een gegeven ogenblik een Havik in zowel het bosje als in de bosrand gehoord. Dat is niet onmogelijk omdat een stelletje nog steeds uit twee individuen bestaat. Zonder erbij na te denken, zijn we er vanuit gegaan dat er maar één territorium is waarvan het nest in de bosrand zit. Maar Willem zegt dat in het bosje ook nog een Havik zit, op drie eieren. Goed, Willem naar huis en wij naar dat bosje. Als wij onder de horstboom staan, vliegt met een wilde beweging een onvolwassen vrouwtje van het nest. Dat lijkt op zich mooi, want je hebt meer Haviken dan je had gedacht, maar als Kees wat begint rond te lopen om pennen te verzamelen en ik de horst nog eens bekijk, komt een pluizig balletje naar beneden zeilen. Het valt naast me in het gras. Het vrouwtje is zo wild afgevlogen dat een jong eruit is gegooid. Het jong mankeert niets maar moet wel naar boven. Het nest zit op zo'n 14 m hoogte in een lariks en dan weet je het wel. Nu heeft Kees voor zijn werk een portable telefooning en dat is een geluk bij een ongeluk. Eerst mijn vrouw gebeld voor het telefoonnummer van Willem. Dat gaat net goed want ze moet weg. Vervolgens Willem gebeld, die net weer thuis is gekomen. Het pulletje heb ik op een niet nader te noemen warme plaats van het menselijk lichaam gestopt, waar het behoorlijk begint te kriebelen. Na een kwartier kan Willem hem/haar weer omhoog brengen. Op het nest liggen nog twee aangepikte eieren. De geboortedatum is daarmee bekend.

Nu nog even H19b en de Havik die we H19c hebben gedoopt. De twee nesten zaten 480 m van elkaar, zodat aanvankelijk werd gedacht aan een vervolglegsel, temeer daar beide vrouwtjes juveniel waren. Het legbegin van H19c kun je, uitgaande van een geboortedatum van dit jong van 30 mei en een 3-legsel, op 19 april stellen. De voorlaatste controle van H19b (toen dat vrouwtje nog broedde) was 20 april. Ook al zou er een kleine fout kunnen zitten in de berekening van het legbegin, dan nog is het onwaarschijnlijk dat in zo korte tijd een vervolglegsel is geproduceerd. De ruiveren gaven echter uitsluitel. Het

patroon op de ruiveren van de vrouwtjes verschilde zodanig dat ze nooit van één en hetzelfde vrouwtje konden zijn.

Overigens is het broedsel van H19c later door onbekende oorzaak mislukt. Alhoewel, samen met het kapot geschoten nest van H19b en het verdachte mislukken van H9b zit het mij toch niet lekker. Deze hoek van het inventarisatiegebied (rond Oudemolen) is niet zo rustig als wij hadden gehoopt.

Adres: Heiakkers 3, 9463 TN Ext.

Naschrift Rob Bijlsma: uit dit geval is nog een les te leren, namelijk: benader een nest opvallend, zodat de broedende vogel tijdig onraad vermoedt en op zijn hoede is. Zodoende voorkom je dat ze haar borstveren nog rond de jongen of eieren heeft liggen, de gebruikelijke manier van vast broeden. Vooral bij de 40-60 gram wegende eendagskuikens is het mogelijk dat ze tijdens het afvliegen van het vrouwtje blijven hangen in haar borstveren, waardoor ze op de nstrand of onder het nest terecht kunnen komen. Dus: laat takken kraken, ga een liedje zingen of loop te kletsen bij het benaderen van een nest.

Adult (3k+) haviksvrouwte op nest in berk, Dijkveld, 26 mei 1995 (Lutje de Jong)